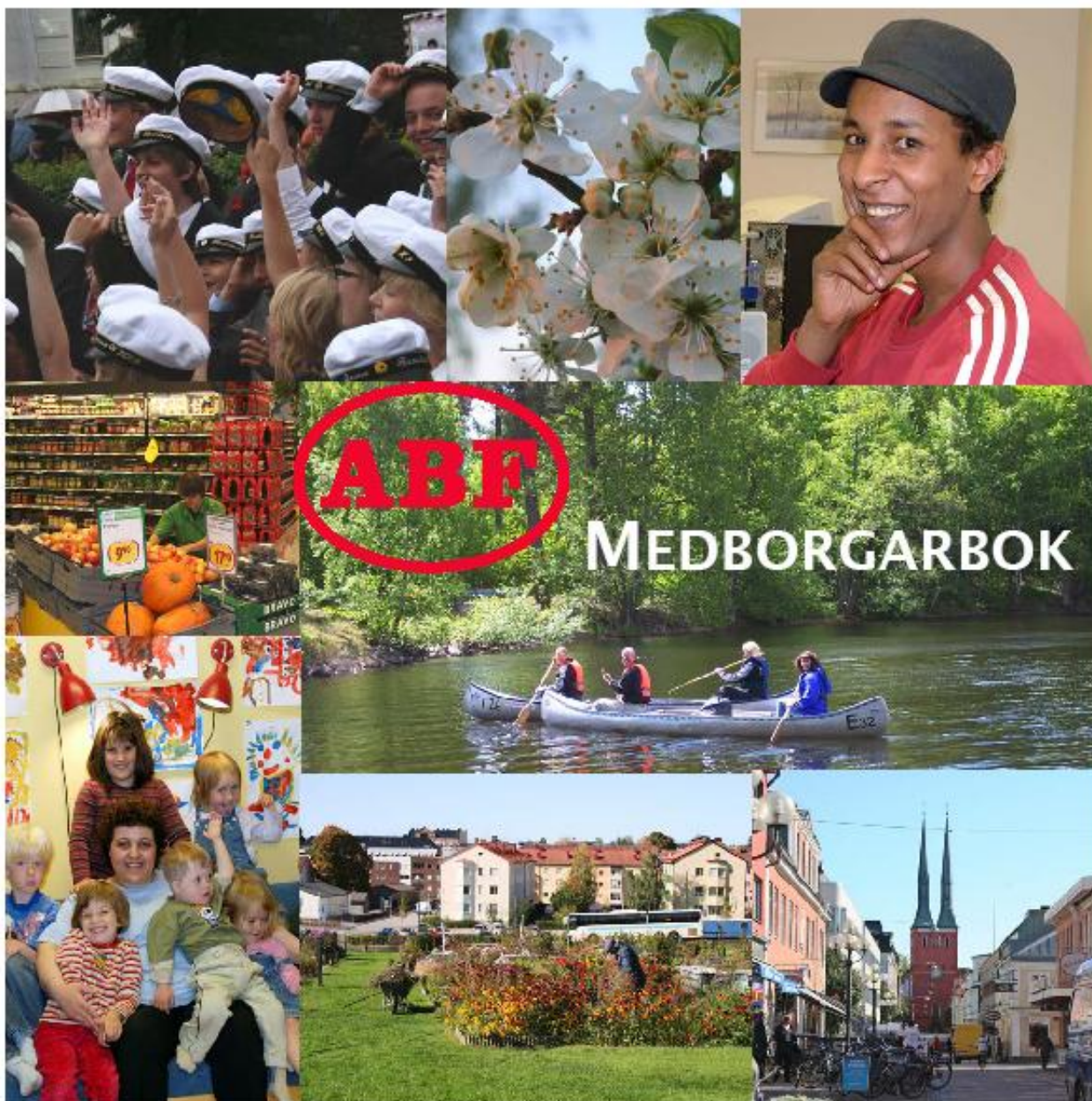

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska integrationsfonden

SLUTRAPPORT

ABF:S STUDIE- OCH HANDLEDARMATERIAL I MEDBORGARKUNSKAP

KORT FAKTA OM PROJEKTET

PROJEKTNAMN: ABF Studie- och handledarmaterial i medborgarkunskap

PROJEKTANORDNARE: ABF Södra Småland

TOTAL PROJEKTKOSTNAD: 338 617 kronor

MEDFINANSIÄRER: Egen insats

PROJEKTPARTNER: Islamiska Förbundet i Växjö, Bosniakiska Islamiska församlingen och Bosnien och Hercegovinas förening Ljiljan, Somaliska demokrati- och kulturföreningen.

FÖR MER INFORMATION, KONTAKTA:

Namn: Emma Asp

Tfn: 0470-700797

Fax: 0470-700799

E-post: emma.asp@abf.se

Hemsida: www.sodrasmaland.abf.se

Rapportförfattare: Emma Asp

Bilagor:

ABF Medborgarbok

Handledarboken

Broschyr

SAMMANFATTNING

Projektets namn: ABF Studie- och handledarmaterial i Medborgarkunskap.

Målgrupp: anhöriginvandrare med fokus på ungdomar och kortutbildade kvinnor och män.

Samverkansparter: Islamiska Förbundet i Växjö, Bosniakiska Islamiska församlingen och Bosnien och Hercegovinas förening Ljiljan, Somaliska demokrati- och kulturföreningen.

Projektets slutprodukt är:

1. Handledarmaterial för ledare i medborgarkunskap.
2. Studiematerial för deltagare i medborgarkunskap.

ABF Medborgarbok ger grundläggande kunskaper i medborgarkunskap samt ger deltagarna kunskap och inspiration till att skapa sig ett kontaktnät som leder till att man finner en fungerande livsstil i Sverige. Den förväntade effekten är att integrationsprocessen underlättas så att människorna snabbare kan finna sig tillrätta med arbete och/eller studier.

Boken utgår från folkbildningens pedagogik där deltagarinflytande, erfarenhetsutbyte och reflektion är ledorden. Materialet uppmuntrar till samtal, diskussioner om vår värdegrund, att ifrågasätta och utmana, att bjuda in gästföreläsare och organisera studiebesök.

PROJEKTIDÉN

Utgångspunkten var att arbetsliv och studier är viktiga steg för att komma in i det svenska samhället, för att accepteras och för att uppleva meningsfullhet. Ungdomar och kortutbildade kvinnor och män står ofta långt ifrån både arbetsmarknad och högre studier och integrationsprocessen kan vara både lång och omständlig.

Samtidigt fick vi i våra samtal med samhällsinformatörer, invandrare, SFI-lärare och andra som arbetar med integrationsfrågor klara indikationer på att det saknas ett studiematerial för nyanlända invandrare. För att förbättra integrationsprocessen ville avdelningen ta fram pedagogiska verktyg som är anpassade för målgruppen. Detta så att deras väg till arbete och/eller studier kortas ned i tid räknat och att vägen dit upplevs som meningsfull, målinriktad och trygg.

Då avdelningen tidigare författat studiematerial, har den pedagogiska och administrativa kompetensen samt arbetar med invandrarorganisationer, samhällsinformation och integrationsfrågor ansåg vi att avdelningen var väl rustad att ta fram ett anpassat studiematerial för målgruppen.

Referensmaterial:

Europeisk medborgarkunskap – för alla?
Reflex Samhällskunskap för gymnasieskolan
Intro to norwegian society for adult immigrants
Vår trygghet
Praktisk samhällskunskap

NTG-asyl och integration 2007
Gleerups 2008
Cappelen 2005
Folksam 2009
Bilda Förlag 2007

UPPLÄGG OCH GENOMFÖRANDE

Projektorganisation: Tre personer arbetade med bok och handledarmaterial. Marianne Paine och Emma Asp gjorde förstudien då representanter från invandrarorganisationer intervjuades och vi samtalade kring bokens innehåll och upplägg. Marianne författade texten, med löpande sittningar i projektgrupp och med referenspersoner från invandrarorganisationer. Vid träffarna diskuterade vi innehåll, ordning, upplägg och pedagogisk ansats. Emma Asp arbetsuppgifter utöver detta var dels layout, dels administration. Max Prades arbetsuppgift var layout.

Samverkansparter var Islamiska förbundet, Bosniakiska Islamiska församlingen, Bosnien Hercegovinas kulturförening. Somaliska demokrati- och kulturföreningen deltog också i referensgruppen. Samtliga organisationer är medlemsorganisationer hos ABF.

Arbetsformer: till att börja med kunskapsinhämtning genom inläsning av referensmaterial, genomgång av fördelar och nackdelar med material och slutligen val av egen struktur och utformning. Därefter startade själva författandet av texten. Möten i referensgrupp med ingående diskussioner om innehåll och upplägg, individuella arbetsuppgifter, nya sittningar, korrekturläsningar och slutligen sammanställning och tryckning av dokumentet.

Nya kunskaper – det pedagogiska upplägget och vår gemensamma värdegrund var de två saker som vi regelbundet diskuterade hur vi skulle få med. Vi ville att det pedagogiska upplägget skulle spegla folkbildningens utgångspunkter, med deltagarinflytande, erfarenhetsutbyte och reflektion. Lika viktigt var den gemensamma värdegrunden.

Resultatet blev att vi genom hela boken och framför allt genom handledarmaterialet uppmuntrar till kunskapsinhämtning på olika sätt och diskussioner på många olika nivåer. Detta gör vi bland annat genom att föreslå olika aktiviteter och ämnen på diskussioner som: "Kontakta ett fackförbund. Be dem komma till er, eller besök dem." Det är sedan cirkelledarens uppgift att genom samtal lyfta fram de värdegrunder som gör att relationen mellan arbetsmarknadens parter fungerar. Eller titta på diagrammet för offentliga utgifter, diskutera de värdegrunder som kan tänkas ligga bakom och vad man genom fördelningen prioriterar i det svenska samhället, och varför man betalar skatt. Boken tar upp att lönen skiljer sig beroende på om man är man eller kvinna, som uträttar samma jobb. Här är det cirkelledarens uppgift att lyfta upp resonemang kring jämställdhet och hur vi resonerar kring jämställdhet, i Sverige, och i Europa, och vad som görs inom området.

Löpande uppföljning har skett genom avstämning i tidplan och budget.

Det färdiga resultatet är mycket uppskattat. Vi använder det i våra samhällsinformationskurser och i våra utbildningar för nya samhällsinformatörer. Vi har spridit boken och handledarmaterialet till samtliga ABF-enheter i landet, och bifogat förslag på hur man kan gå tillväga för att komma igång med samhällsinformationskurser i den egna kommunen. Vi fortsätter spridningen genom att skicka till integrationsansvariga på kommuner, länsstyrelser och migrationsverk.

RESULTAT OCH ERFARENHETER

Genom löpande uppföljning av tidplan och budget, och med regelbundna möten i referensgruppen uppfyllde vi projekt målet – att producera ett studie- och handledarmaterial i medborgarkunskap. Eftersom avdelningen tidigare producerat böcker, var projektgruppen insatt i vilken typ av insats som krävdes, och projektet kunde genomföras utan några avvikelser.

SLUTSATSER OCH FÖRSLAG

Materialet har mottagits mycket positivt av våra grupper i samhällsinformation, våra deltagare i samhällsinformatörsutbildningen, integrationsansvariga i närliggande kommuner och på länsstyrelsen och inte minst andra ABF-avdelningar. Samtliga ABF-avdelningar (ca 95 över hela Sverige) har fått materialet, med förslag på hur man kan göra för att komma igång med grupper i samhällsinformation. Denna vecka kommer samtliga kommuner att få materialet och vår förhoppning är att materialet kommer till nytta i kurser i medborgarkunskap för nyanlända, eller andra grupper som är intresserade.

Boken trycks nu i ny upplaga, eftersom projektets upplaga på 1000 ex. har tagit slut genom spridning till andra aktörer och till deltagare samhällsinformationskurser. Europeiska integrationsfondens flagga synliggörs på samtliga material, även fortsättningsvis.

Genom att inspirera till samtal kring vår gemensamma värdegrund är förhoppningen att arbetet i studiegrupperna leder till förståelse för den europeiska livsstilen, prioriteringar och människors, organisationers och staters val.

Vi kommer att ansöka om pengar för att översätta materialet till ett antal olika språk. Detta så att samhällsinformationen kan genomföras på deltagarnas modersmål. Bland annat tänker vi oss översättningar till arabiska, farsi, dari, somaliska, kurdiska och engelska.

Underlag för redovisning av genomförda aktiviteter och deltagare

Tabell A är avsedd för beskrivning av sådana projektaktiviteter (utbildningar, transnationella utbyten etc.) för tredjelandsmedborgare som direkt riktats till/omfattat en avgränsad grupp av deltagare.

Tabell B är avsedd för översiktlig redovisning av "öppna" aktiviteter/tjänster (informationsmöten, rådgivning etc.) vilka i huvudsak haft tredjelandsmedborgare som målgrupp.

A. Aktivitet/delprojekt för avgränsad grupp av deltagare Beskriv kortfattat typ av aktivitet, målgrupp, omfattning och tidsperiod (ex:”10 x 3 timmar samhällsinformation och medborgarkunskap för deltagare i alfabetiseringsundervisning, sept-nov 2009)	Antal deltagare						Kommentarer och förtydliganden	
	TOT	varav (exempel)						
		M ä n	K v	M ä n	K v	M ä n	K v	
25 och 26 maj	3	1	2					Projektgrupp träffas, Marinne Paine, max Prades och Emma Asp. uppstart och planering.
2 juni	2		2					Projektgrupp,Planering
3, 12,18,22 juni	2		2					Intervjuer med cirkelledare, SFI-lärare och ledare som arbetar konsultativt med nyanländas juridiska frågor.
17,18 aug	3	1	2					Projektgrupp planeringsmöte.
2 september	4	2	2					Träff med Somaliska demokrati- och kulturföreningen. Genomgång av arbetet.
25 sept 2 och 21 okt. 5, 10, 12 okt	3	1	2					Projektgrupp
10 november	3	2	1					Sittning med Somaliska demokrati- och kulturföreningen, genomläsning, synpunkter och ändringar i innehåll.

November	2	1	1					Genomläsning av materialet för kommentarer och korrektur av dels behörig lärare, dels kommunens handläggare på Integration.

B. "Öppna" projektaktiviteter (se instruktionen) Beskriv kortfattat typ av aktivitet, syfte och målgrupp (ex: "dialogseminarier som inslag i lärarutbildning")	Antal deltagare (ca)	Kommentarer och förtydliganden (Ex: "Medverkande från ..... 7 olika tillfällen. Sammanlagt 140 inbjudna varav 89 infann sig. Stor uppskattning från de flesta deltagare.")

Växjö 29 april 2010
Max Prades, ombudsman ABF Södra Småland